

Ο Όσιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος, κατά κόσμον Γεώργιος Βασιλιεβιτς Γοβόρωφ, υπήρξε γιος ιερέως.

- Γεννήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 1815 στο χωριό Τσερνάφσκα της επαρχίας Ορλόφ.

Από μικρός δέχθηκε την ευεργετική επίδραση που εξασκεί στην ψυχή το εκκλησιαστικό περιβάλλον με τις εικόνες, τις ψαλμωδίες, τις ακολουθίες, τις τελετές. Ο ίδιος έγραφε ότι το περιβάλλον αυτό αποτελεί τον ισχυρότερο παράγοντα για τη σωστή αγωγή της παιδικής ψυχής.

Μετά από τα πρώτα γράμματα μπήκε στο Σεμινάριο του Ορλόφ (1831-37) και αργότερα ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Θεολογική Ακαδημία του Κιέβου (1837-41).

Καθώς σπούδαζε στο Κίεβο επισκεπτόταν συχνά τα σπήλαια του, που υπήρξαν η κοιτίδα του ρώσικου μοναχισμού. Η Κιεβοπετσέρσκαγια Λαύρα, γεμάτη άφθορα και μυροβλύζοντα λείψανα όσιων, ακτινοβολούσε τη δόξα του λαμπρού της παρελθόντος.

Η καρδιά του νεαρού ιεροσπουδαστού δονήθηκε από τον πόθο της μοναχικής ζωής και λίγους μήνες πριν τελειώσει τις σπουδές του έγινε μοναχός.

Ο φημισμένος στάρετς Παρθένιος, που ήταν πνευματικός του Μητροπολίτου και της Λαύρας, έδωσε στον νεοκούρο και στους συντρόφους του τις εξής συμβουλές:

- «Εσείς οι μορφωμένοι μοναχοί να μην ξεχνάτε ότι το πιο απαραίτητο είναι ένα: Η αδιάλειπτη προσευχή με τον νου συγκεντρωμένο στην καρδιά. Αυτό κι εγώ επεδίωκα από τα νεανικά μου χρόνια και φρόντιζα να μη με διακόπτη κανείς από τη συνεχή επικοινωνία μου με τον Θεό».

Τον ίδιο χρόνο (1841) χειροτονείται διάκονος και σε λίγους μήνες ιερέυς.

Τελειώνοντας την Ακαδημία διορίζεται καθηγητής της Ηθικής, της Φιλοσοφίας, της Ψυχολογίας, της Λογικής και των Λατινικών σε διάφορες σχολές και ακαδημίες.

- Το 1847 έρχεται στα Βαλκάνια και για επτά χρόνια μελετά τον ελληνορθόδοξο μοναχισμό.
- Το 1857 γίνεται πρύτανης της Θεολογικής Ακαδημίας της Πετροουπόλεως και επιθεωρητής των θρησκευτικών μαθημάτων σ' όλες τις σχολές της πρωτεύουσας και των περιχώρων της.
- Το 1859 χειροτονείται επίσκοπος της επαρχίας Ταμπώφ και αργότερα αναλαμβάνει την έδρα της επαρχίας Βλαδιμίρ. Σαν επίσκοπος εργάστηκε μ' όλες του τις δυνάμεις. Έμεινε κοντά στο ποίμνιο που του εμπιστεύθηκε ο Θεός και δοκίμασε μαζί του πολλές δυσκολίες.
- Το 1861 αξιώνεται να παρευρέθη στην ανακομιδή των λειψάνων του αγίου Τύχωνος του Ζαντόνσκ, τον οποίο από τα παιδικά του χρόνια υπεραγαπούσε και προσπαθούσε να μιμηθεί.
- Το 1866, μετά από εικοσιπέντε χρόνια πολύπλευρης και καρποφόρου εκκλησιαστικής διακονίας, αφήνει την επαρχία του και κλείνεται σ' ένα φτωχικό κελί στην έρημο Βισένσκ. Εκεί θα ζήσει έγκλειστος τα υπόλοιπα εικοσιοκτώ χρόνια της ζωής του.

Ο αποχαιρετιστήριος λόγος προς το ποίμνιο του είναι συγκινητικός:

«Μη με παρεξηγείτε που σας αποχωρίζομαι. Η αγάπη σας δεν θα με άφηνε να φύγω, αν δεν υπήρχε μέσα μου ένας ακατανίκητος πόθος για μια υψηλότερη ζωή... Πάντοτε θα προσεύχομαι να σας χαρίζει ο Κύριος κάθε καλό, να σας γλιτώνει από κάθε συμφορά και να εξασφαλίζει τη σωτηρία σας... Έχετε μάθει τον δρόμο της σωτηρίας, καθώς και όλα τα μέσα που οδηγούν σ' αυτή. Είναι λοιπόν αρκετό να σας υπενθυμίσω τη συμβουλή του αποστόλου Παύλου προς τον Τιμόθεο:

"Την παρακαταθήκην φύλαττε".

Να φυλάγεστε από τους ψευδοδιδασκάλους. Όσους δεν συμφωνούν μ' αυτά που διδάσκει η Εκκλησία να τους απομακρύνετε, οποιαδήποτε θέση και οποιουσδήποτε τίτλους κι αν κατέχουν... Πίσω από τη γνησιότητα της πίστεως έρχεται η επίσκεψις της θείας χάριτος. Με τη βοήθεια της οι καθαροί στην ψυχή, βλέπουν τον Θεό από την παρούσα ζωή και προγεύονται τη μακαριότητα της αιωνίας».

Ο όσιος Θεοφάνης υπήρξε πολυγραφότατος. Η αδελφή του Λέοντος Τολστόι έλεγε: «Δύο σύγχρονοι μας έγραψαν πολλά. Ο αδελφός μου Λέων και ο επίσκοπος Θεοφάνης. Με τη διαφορά ότι ο ένας έγραψε προς απώλεια της ψυχής, ενώ ο άλλος προς σωτηρία της».

Τα συγγράμματά του είναι κλασσικά και διαιρούνται σε ηθικά, ερμηνευτικά και μεταφραστικά.

Μετέφρασε στα ρωσικά τη «Φιλοκαλία» και παρουσίασε σ' ένα μεγάλο σύγγραμμα πολλούς κανόνες των αγίων Παχωμίου, Μεγάλου Βασιλείου, Βενεδίκτου και Κασσιανού. Από σκέψεις και βιώματα δικά του αποτελείται και το μεγαλύτερο μέρος του περίφημου φιλοκαλικού έργου της μονής του Βάλαμο «Η νοερά άθλησης».

Καθημερινά έφθαναν στο ερημικό κελί του πολυάριθμες επιστολές, απ' όλα τα μέρη της Ρωσίας, με διάφορα ερωτήματα. Προσπαθούσε ν' απαντά σε όλες. Έτσι στο διάστημα των εικοσιοκτώ ετών της έγκλειστης ζωής του, έγραψε πολλές χιλιάδες γράμματα που αποτελούν έναν ανεκτίμητο πνευματικό θησαυρό.

Στην έρημο Βισένσκ ο όσιος Θεοφάνης δεν άλλαξε μόνο τη λαμπρή αρχιερατική στολή με το ταπεινό ένδυμα του ασκητού, αλλά προσπάθησε να θάψει και ότι κοσμικό είχε: τη σοφία του, τα αξιώματα του, τον ίδιο τον εαυτό του!

Αλλά όπως ο ήλιος δεν μπορεί να κρυφτεί, έτσι και η έρημος δεν μπόρεσε να κρύψει τον μεγάλο φωστήρα. Η έρημος Βισένσκ έγινε φάρος υψηλής πνευματικής ακτινοβολίας. Ενώ σταμάτησαν τα φλογερά κηρύγματα του λαμπρού επισκόπου, τα συγγράμματα και οι επιστολές του κατέκλυζαν ολόκληρη την απέραντη Ρωσία. Ενσάρκωναν τη γνησιότητα και την αυθεντικότητα της Ορθοδοξίας, γι' αυτό είχαν και έχουν απήχηση σε κάθε ορθόδοξο χριστιανό.

Η μακαριά ψυχή του ανήλθε στα ουράνια σκηνώματα το 1894.

Έναν αιώνα αργότερα η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ρωσίας διακήρυξε επίσημα την αγιότητα του ηρωικού ιεράρχου — αγιότητα ανέκαθεν (ομολογημένη από τον ευσεβή ρωσικό λαό - για τη συμβολή του στην πνευματική αναγέννηση της συγχρόνου του ρωσικής κοινωνίας, για τα οικοδομητικά και ερμηνευτικά του συγγράμματα και κατ' εξοχήν βέβαια για την άγια ζωή του, ζωή που δεν ήταν παρά η συνέπεια της βαθειάς θεολογικής και εμπειρικής

βιώσεως της Ορθοδοξίας.

Όλ' αυτά «μας επιτρέπουν να βλέπουμε τις διδαχές και τις συγγραφές του, σαν ανάπτυξη της αγιοπατερικής διδασκαλίας, με την οποία διατηρούν την ίδια ορθόδοξη καθαρότητα και την ίδια διάφανη θεοπνευστία» (Πράξης Ιεράς Τοπικής Συνόδου της Ρωσικής Εκκλησίας, 6-9 Ιουνίου 1988).

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

Αντιμετώπιση ενός αιρετικού

Με πολλή ευχαρίστηση αναλαμβάνω να σας απαντήσω, ή σωστότερα, να συζητήσω μαζί σας τα όσα αναφέρετε στην αξιόλογη επιστολή σας. Κι εγώ, πριν μου γράψετε, κάτι είχα ακούσει, αλλά δεν είχα δώσει ανάλογη προσοχή. Τώρα όμως βλέπω ότι στην περιοχή σας αρχίζει ν' ανάβει μια πυρκαγιά και γι' αυτό σπεύδω να σας απαντήσω ότι ο Θεός με φωτίσει.

Α. Γράφεται «Μας εμφανίσθηκε κάποιος κήρυκας της πίστεως που φαίνεται ευγενής και περιέρχεται τα σπίτια όχι μόνο των πλουσίων, αλλά και των φτωχών, διαβάζει το Ευαγγέλιο, το ερμηνεύει, διδάσκει την πίστη στον Χριστό και παρακινεί στην μετάνοια. Κοντά μου κατοικεί ένας φτωχός βιβλιοδέτης. Στο σπίτι του έρχεται αυτός ο κήρυκας και συγκεντρώνει αρκετό κόσμο. Πήγα κι εγώ δύο φορές εκεί. Ακούγεται μάλιστα ότι και σε άλλα μέρη κηρύττει και συγκεντρώνει πολύ κόσμο».

Ας σταματήσουμε το γράμμα σας στο σημείο αυτό. Καθαρὰ φαίνεται εδώ ότι ο νέος αυτός κήρυκας της πίστεως, δεν είναι κήρυκας της Εκκλησίας. Πως διδάσκει την πίστη στον Χριστό χωρίς να έχει αναγνωρισθεί σαν ιεροκήρυκας από την Εκκλησία; Αυτό είναι γεγονός πρωτάκουστο! Έπρεπε να συλλογισθείτε ότι κάτι ύποπτο συμβαίνει εδώ και να τηρήσετε τον εαυτό σας σε επιφυλακή. Συμπεριφερθήκατε έτσι; Δούλεψε καθόλου η κρίση σας ερευνώντας, εάν είναι σωστά αυτά που ακούτε, ή εάν οδηγούν σε καλό; Να τι έπρεπε εξ αρχής να κάνετε.

Λέτε στην συνέχεια ότι διδάσκει πίστη στον Χριστό και ομιλεί διαρκώς από τα Ευαγγέλια. Αυτό ακριβώς θα έπρεπε να σας κάνη πιο προσεκτικό. Γιατί σας διδάσκει πίστη στον Χριστό; Μήπως είσθε τάταρος ή μογγόλος; Εσείς από παιδί πιστεύετε στον Χριστό και ζείτε μέσα στους κόλπους της αγίας Ορθόδοξου Εκκλησίας κατά το παράδειγμα όλων των αγίων, που δοξάστηκαν από τον Θεό. Όταν λοιπόν άρχισε να διδάσκει περί πίστεως στον Χριστό σε σας που ήδη πιστεύετε, θα έπρεπε να σκεφθείτε ότι η δική του πίστης πιθανόν να είναι διαφορετική από την δική σας, την πίστη δηλαδή της Εκκλησίας μας.

Όταν άρχισε να σας προτρέπει να πιστεύετε στον Χριστό, έπρεπε να τον ρωτούσατε

Γιατί μας το λες αυτό; Μήπως είμαστε αβάπτιστοι;

Και όμως κανένας σας δεν διαμαρτυρήθηκε. Λέγοντας σας να πιστεύετε στον Χριστό, σας θεώρησε απίστους. Και σεις το ακούσατε με απάθεια, σαν να ήσασταν πραγματικά άπιστοι.

Εάν κηρύττει διαφορετική πίστη και σεις συνεχίζετε να τον ακούτε, τότε μαζί μ' αυτόν μειώνετε την προηγούμενη πίστη σας, κατακρίνετε την αγία μας Εκκλησία και όλους όσους σώθηκαν και σώζονται στους κόλπους της. Αυτό είναι το δεύτερο λάθος σας, μεγαλύτερο από το πρώτο!

Ενώ ζούσατε ήσυχα και ειρηνικά και φροντίζατε για την σωτηρία σας, έρχεται κάποιος και αρχίζει να σας κηρύττει:

-Γνωρίζετε κάτι; Ο Χριστός πέθανε για την σωτηρία μας. Να πιστεύετε σ' Αυτόν, να μετανοείτε και έτσι θα σωθείτε.

Και σεις σαν ν' ακούτε κάτι το πρωτάκουστο και ασυνήθιστο, προσκολλάστε σ' αυτόν, έτοιμος ν' αφήσετε την Εκκλησία σας, τους ποιμένες σας και όλα όσα προηγουμένως τιμούσατε σαν μέσα αγιασμού.

Πολύ περίεργο αυτό! Μήπως δεν βαπτισθήκατε και δεν αγωνιζόσασταν για την σωτηρία σας εν ονόματι του Ιησού Χριστού; Μήπως δεν παίρνατε άφεση αμαρτιών με το μυστήριο της εξομολογήσεως; Μήπως δεν κοινωνούσατε το άχραντο Σώμα και το τίμιο Αίμα του Κυρίου; Μήπως στον Χριστό δεν καταφεύγατε με τις προσευχές σας και σ' Αυτόν και μόνο δεν στηρίζατε την ελπίδα της σωτηρίας σας; Λοιπόν τι το ιδιαίτερο, τι το νέο, που να μην το έχετε στον νου και στην καρδιά σας, σας αναγγέλλει αυτός ο άγνωστος ξένος;

Σας λέει: «Ο Χριστός σταυρώθηκε για σας. Πρέπει να πιστεύετε σ' Αυτόν για να σωθείτε». Μήπως αυτό δεν ομολογείτε κάθε μέρα στο σύμβολο της πίστεως; «Πιστεύω... και εις ένα Κύριον, Ιησού Χριστόν... τον δι' ημάς τους ανθρώπους και δια την ημετέραν σωτηρία κατελθόντα εκ των ουρανών και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της παρθένου και ενανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών...». Το ίδιο ομολογείτε ψάλλοντας στην εκκλησία: «Ο μονογενής Υιός... σταυρωθείς τε, Χριστέ ο θεός... σώσον ημάς», ή: «Δεύτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν Χριστώ τω βασιλεί και Θεώ ημών», ή: «Σώσον ημάς, Υιέ θεού...», ή: «Φως ιλαρόν αγίας δόξης... Υιέ θεού, ζωήν ο διδούς...», ή: «Νυν απολύεις... ότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου...».

Η θ. Λειτουργία ολόκληρη, τι άλλο είναι παρά μια ανάμνησης η επανάληψης με την αναίμακτη θυσία, της αιματηρής θυσίας που έγινε στον Γολγοθά για την σωτηρία μας;

Εάν συμφωνείτε μ' αυτά, τότε τι το νέο ακούτε από τα χείλη του ξένου και είσθε έτοιμος ν' αφήσετε όλα τα προηγούμενα και ν' ακολουθήσετε τα ίχνη του, χωρίς καλά-καλά να ξέρετε που θα σας οδηγήσει, γνωρίζοντας ωστόσο ασφαλώς ότι ο δρόμος που ακολουθήσατε ως τώρα είναι ο πραγματικός;

Αυτό είναι ακατανόητο! Μοιάζετε σαν να ψάλλετε έναν ύμνο σε μια αρμονική χορωδία και ξαφνικά να σταματάτε, προσέχοντας την ξεχωριστή φωνή ενός άγνωστου που μπήκε απρόσκλητος στην χορωδία σας. Καθόλου δεν σας απασχολεί, εάν έκανε καλά αυτός ο ξένος που άρχισε να ψάλλει, ούτε εάν κάνατε καλά εσείς που σιωπήσατε.

Οι δόκιμοι ψάλτες λένε ότι το να ξεχωρίζει μια φωνή σε μια χορωδία είναι κάτι το αντικανονικό. Και όσοι θαυμάζουν την φωνή αυτή καταδικάζουν τον εαυτό τους αποδεικνύοντας ότι δεν έχουν καλλιτεχνική ευαισθησία. Μ' αυτούς μοιάζετε τώρα και σεις όσον άφορα το θέμα της σωτηρίας σας.

Μέχρι τώρα φροντίζατε με επιμέλεια την σωτηρία σας, ειρηνικά και ήσυχα, μαζί με τους άλλους αδελφούς. Ξαφνικά εμφανίσθηκε αυτός ο ξένος και άρχισε να τονίζει και να επαναλαμβάνει μία από τις τόσες διδασκαλίες της Εκκλησίας μας. Και σεις, στρέψατε την προσοχή σας σ' αυτόν. Εντυπωσιασθήκατε και φαίνεσθε έτοιμος να τα εγκαταλείψετε όλα και να τον ακολουθήσετε. Καθόλου δεν σκεφθήκατε εάν φέρεται σωστά αυτός και εάν φέρεστε σωστά και σεις. Όσοι εκτιμούν το έργο της σωτηρίας θα σας χαρακτηρίσουν σαν άγευστο της πνευματικής ζωής.

Θα έπρεπε ακούγοντας τα πρώτα του λόγια ν' απομακρυνθείτε αμέσως από κοντά του, ενώ σεις συνδεθήκατε μαζί του και συνδέεστε ολοένα και περισσότερο.

Β. Γράψετε: «Ομιλεί διαρκώς για τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και για την σωτήρια θυσία Του. Ομιλεί μ' ενθουσιασμό. Τον ακούμε ευχάριστα και ολοένα μας ελκύει».

Άραγε ξεχωρίσατε αν είναι ορθόδοξος ή ετερόδοξος; Ή σκεφθήκατε ότι αφού ομιλεί ρωσικά, ρώσος θα είναι. Αφού ομιλεί για τον Σωτήρα Χριστό και μάλιστα μ' ενθουσιασμό, ασφαλώς δικός μας θα είναι, στην αλήθεια θα βρίσκεται και την αλήθεια θα κηρύττει. Ελκυστήκατε με όλα αυτά και πέσατε στην απάτη.

Μπορεί να είναι ρώσος, αλλά δεν έχει την ρωσική πίστη. Ήταν ορθόδοξος, αλλά ξέπεσε από την Ορθοδοξία. Είναι αιρετικός! Μπορεί να κηρύττει την εν Χριστώ σωτηρία, αλλά όχι όπως μας την δίδαξε ο ίδιος ο Χριστός και οι άγιοι απόστολοι. Μπορεί να ομιλεί μ' ενθουσιασμό, αλλά αυτό δεν μαρτυρεί για την αλήθεια των λόγων του. Μάλλον αποδεικνύει ότι είναι ολόψυχα δοσμένος στην κακοδοξία του και αγωνίζεται γι' αυτή, σαν να είναι η μόνη αλήθεια ένα συνονθύλευμα από αιρέσεις και πλάνες.

Άραγε όλα αυτά είναι άγνωστα σε σας; Και μήπως σεις δεν γνωρίζετε τίνος μαθητής είναι; Σύμφωνα με τον δάσκαλο, κρίνετε και τον μαθητή. Ασφαλώς θα γνωρίζετε ότι ήλθε κάποτε ένας αγγλικανός και άρχισε να περιοδεύει από σπίτι σε σπίτι και να εξαπατά με τα κηρύγματά του μερικούς δικούς μας, κυρίους και κυρίες, που δεν βάδιζαν σταθερά στον δρόμο της αληθείας.

Απ' αυτούς τους απατημένους ξεπρόβαλε και ο σημερινός κήρυκας σας, που τώρα συνεχίζει το έργο της απάτης του αγγλικανού. Πηγαίνει παντού και προσπαθεί να οδήγησει στην πλάνη και άλλους. Ότι λοιπόν πίστευε ο αγγλικανός, το ίδιο πιστεύει κι αυτός. Έχουν κι οι δύο ξεπέσει από την κρυστάλλινη αλήθεια του Θεού και βρίσκονται στον τέταρτο βαθμό της πτώσεως, στο ψέμα και στο σκοτάδι, στην κακοδοξία και στην αίρεση.

Δεν θα σας εξηγήσω αναλυτικά αυτή την πτώση, αλλά συνοπτικά θα εκθέσω την Ιστορική πορεία της.

- Ήταν στην αρχή μια Εκκλησία, με μια αληθινή πίστη. Ήλθε όμως ο πειρασμός. Ο πάπας με τις σοφιστείες του ξέπεσε από την Εκκλησία και την πίστη. Αυτός είναι ο πρώτος βαθμός της πτώσεως στο ψέμα και στο σκοτάδι.
- Από τους ρωμαιοκαθολικούς ή παπικούς γεννήθηκαν οι διαμαρτυρόμενοι ή προτεστάντες, οι οποίοι με άλλες σοφιστείες πλανήθηκαν και ξέπεσαν από τον παπισμό. Αυτός είναι ο δεύτερος βαθμός της πτώσεως στο ψέμα και στο σκοτάδι.
- Από τους προτεστάντες γεννήθηκε η αγγλικανική σοφιστεία. Είναι ο τρίτος βαθμός της πτώσεως στο ψέμα και στο σκοτάδι.
- Από την αγγλικανική σοφιστεία γεννήθηκε επί τέλους και αυτός που παρέσυρε τον κήρυκά σας μαζί με άλλους και κατάφερε να τους οδηγήσει στην πλάνη. Όλοι αυτοί βρίσκονται στον τέταρτο βαθμό της πτώσεως στο ψέμα και στο σκοτάδι.

Στον βαθμό αυτό βρίσκεται λοιπόν ο αιρετικός κήρυκάς σας και γυρίζει από σπίτι σε σπίτι και αποπλανά τους ορθοδόξους. Είναι γνήσιος μαθητής του αγγλικανού που μας ήλθε προηγουμένως, εάν φυσικά δεν πρόσθεσε και νέες σοφιστείες δικές του, οπότε θα βρίσκεται σε κάποιον πέμπτο βαθμό πτώσεως στο ψέμα και στο σκοτάδι. Αυτός είναι ο κήρυκας που τόσο εκτιμάτε!

Να τον χαίρεστε!

Η αλήθεια του Θεού, η ακέραιη και καθαρή και σωτήρια αλήθεια, δεν βρίσκεται ούτε στους παπικούς ούτε στους προτεστάντες ούτε στους αγγλικανούς ούτε στον κήρυκα σας. Βρίσκεται μόνο στην μία, αληθινή Εκκλησία, την Ορθόδοξη. Είναι γεγονός ότι όλοι οι άλλοι, ενώ βρίσκονται στην πλάνη, πιστεύουν ότι αυτοί κατέχουν την αλήθεια. Η αλήθεια όμως βρίσκεται μακριά απ' αυτούς.

Οι παπικοί που πρώτοι αποσχίστηκαν από την Εκκλησία, θεωρούν ότι αποκλειστικά με το μέρος τους είναι η αλήθεια.

Οι προτεστάντες που κατηγόρησαν την χρεοκοπία των παπικών σε πολλά σημεία, αντί να επιστρέψουν στην αλήθεια, απομακρύνθηκαν περισσότερο από τους παπικούς. Δεν θεμελίωσαν την καινούργια τους πίστη πάνω στην αλήθεια του Θεού, αλλά πάνω στις αιρετικές σοφιστείες τους. Όσο κι αν ισχυρίζονται ότι κατέχουν την αλήθεια, βρίσκονται πολύ μακριά απ' αυτή.

Στους Άγγλους δεν άρεσε ο γερμανικός προτεσταντισμός και οικοδόμησαν δικό τους, στα μέτρα τους, σύμφωνα με τις δικές τους απόψεις και όχι σύμφωνα με τις αιώνιες αλήθειες που αποκάλυψε ο Θεός. Απομακρύνθηκαν ακόμη πιο πολύ από την σωστή πίστη, προσπαθώντας να την προσεγγίσουν με ανθρώπινα μέσα.

Και στον αγγλικανισμό και στον προτεσταντισμό ξεφύτρωσαν αργότερα πολλές παραφυάδες. Τα σχίσματα και οι αιρέσεις πολλαπλασιάστηκαν. Κάθε νέα παραφυάδα καυχιόταν ότι επιτέλους βρήκε την αλήθεια. Στην πραγματικότητα όμως βυθιζόταν περισσότερο στο ψέμα και στο σκοτάδι. Αναζητούσαν όλοι την αλήθεια όχι εκεί που ο αληθινός Θεός την τοποθέτησε, αλλά στις δικές τους σοφιστείες. Γι' αυτό δεν ανακάλυψαν την αλήθεια, αλλά εγκοιλώθηκαν διάφορες σκιές της αληθείας. Στις σκιές θεμελίωσαν την ομολογία πίστεως τους, το πιστεύω τους. Ανάμεσα σ' αυτές τις σκιές βρίσκεται και το περιεχόμενο του κηρύγματος που τώρα σας ελκύει, όπως μου γράφετε.

Ενώ λοιπόν στην Δύση πολλαπλασιαζόταν οι αιρέσεις και διαρκώς ξεφύτρωσαν ποικίλες κακοδοξίες, περισσότερο ή λιγότερο πλανεμένες, στην Ανατολή παρέμενε αμετάβλητη στην πίστη της η Ορθοδοξία, η αληθινή Εκκλησία που σαν θησαυροφυλάκιο περιέχει την θεία αλήθεια. Η Ορθοδοξία πιστεύει και περιφρουρεί την αλήθεια που ανήγγειλε ο ίδιος ο Θεός και φύτεψαν οι άγιοι απόστολοι Του. Εμείς οι ορθόδοξοι χριστιανοί, τα τέκνα της

αληθινής Εκκλησίας, διατηρούμε την θεόσδοτη και μόνη αλήθεια και μένουμε ασάλευτοι στην πίστη μας. Ενώ πέρασαν τόσοι αιώνες, διατηρήθηκε αλώβητη και αναλλοίωτη η αλήθεια στους κόλπους της Ορθοδοξίας και έφθασε μέχρι σε μας, όπως κηρύχθηκε από τον Θεό και τους αγίους αποστόλους Του. Στέκεται η αγία μας Εκκλησία στην αλήθεια, γι' αυτό στεκόμαστε και Εμείς σ' αυτή. Χρεωστούμε ευγνωμοσύνη στον Κύριο που ευδόκησε να γεννηθούμε στους κόλπους της αληθινής, Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Ενώ σεις από μικρός γαλουχηθήκατε με την αιωνόβια αλήθεια, ο ψευδοκήρυκας σας μόλις χθες διδάχθηκε την πλάνη. Ωστόσο αυτός δεν διστάζει παντού να διακηρύττει την κακοδοξία του, ενώ σεις χωρίς καμιά διάκριση στραφήκατε προς αυτόν και κινδυνεύετε ν' αποκοπείτε από την αγία Εκκλησία και από την αλήθεια του Θεού. Η αλήθεια αυτή ζούσε στην πίστη των πατέρων μας, των πάππων και προπάππων μας, όλων γενικά των ρώσων από την ημέρα που φωτίσθηκαν, την εποχή του ισαποστόλου αγίου Βλαδίμηρου, εδώ και χίλια περίπου χρόνια.

Πόσους και πόσους αγίους δεν ανέδειξε η αγία Εκκλησία μας, που δέονται υπέρ ημών ενώπιον του Κυρίου! Πόσοι και πόσοι δεν ευαρέστησαν στον Θεό και δεν πλημμύρισαν με την Θεία χάρη, όπως φανερώνουν τα άφθαρτα λείψανά τους που είναι σκορπισμένα σε όλη την ρωσική γη! Και ξαφνικά έρχεται αυτός ο ψευδοκήρυκας σας, που μόλις χθες πλανήθηκε στο ψέμα και βυθίστηκε στο σκοτάδι, και προσπαθεί να σας αποσπάσει από την αγία αυτή χορεία...

Αλλά ας πάμε ακόμη πιο πέρα. Η ίδια ομολογία πίστεως και ο ίδιος δρόμος σωτηρίας ακολουθείται και από τους Έλληνες, από τους οποίους λάβαμε το φως της Ορθοδοξίας. Μελετήστε την ιστορία τους και δια μέσου πολλών αιώνων θα φθάσετε μέχρι των Οικουμενικών Συνόδων που υποστήριξαν και επιβεβαίωσαν τα δόγματα της πίστεως μας, την οικουμενική αλήθεια. Μελετήστε την Ιστορία των Συνόδων που συγκροτήθηκαν μέχρι τον Μ. Κωνσταντίνο και παντού θ' αντιληφθείτε την ίδια αλήθεια να εγκολπώνεται από αναρίθμητα πλήθη πιστών και να βασιλεύει στα πέρατα της οικουμένης.

Ας προχωρήσουμε ακόμη πιο πέρα. Μελετήστε τους αιώνες των διωγμών, μέχρι την εποχή των αγίων αποστόλων. Θα διαπιστώσετε και εκεί την ίδια ομολογία πίστεως και τον ίδιο δρόμο της σωτηρίας, που και εμείς τώρα ακολουθούμε. Και αυτό που δίδασκαν οι άγιοι απόστολοι, το παρέλαβαν από τον Κύριο. Και ότι έλεγε και έκανε ο Υιός, το έλεγε και το έκανε σύμφωνα με την εντολή του Πατρός μέσα στο μυστήριο της Αγ. Τριάδος.

- Να από που ξεκινά η πίστης μας!
- Να που είναι η πηγή της!
- Να πως ανέβλυσε από τα βάθη της θεότητας!
- Να πως έρεε δια μέσου των αιώνων και έφθασε μέχρι σε μας! Και αυτή την θεία και αιωνόβια πίστη ήσασταν έτοιμος να την πετάξετε και να την αντικαταστήσετε με το ψέμα, το οποίο διαλαλεί ο ψευδοκήρυκός σας, που μόλις χθες εξαπατήθηκε! Υπάρχει σ' αυτό καμιά λογική;

Γ.' Αντιλαμβάνομαι τις αντιδράσεις τόσο τις δικές σας, όσο και των συνακροατών σας: «Μα τι ψέμα κηρύττει; Αυτός την αλήθεια αναγγέλλει, την εν Χριστώ σωτηρία διδάσκει, το Ευαγγέλιο ευαγγελίζεται».

Σταθείτε λίγο. Μη βιάζεστε στις αντιδράσεις σας. Ας βάλουμε τα πράγματα στην θέση

τους: Επιτρέπεται να μιλάμε για τον Ιησού Χριστό θολά και ύπουλα; Επιτρέπεται να διδάσκουμε τον σωτήριο δρόμο και να οδηγούμε τους ακροατές στην καταστροφή; Αυτό δεν έκαναν πάντα οι αιρετικοί; Πόσες και πόσες διδασκαλίες δεν υπήρχαν που διέστρεφαν την αλήθεια και πριν από τον αιρεσιάρχη Άρειο, αλλά πολύ περισσότερο και μετά από αυτόν... Όλες αυτές αποδοκιμάστηκαν από την Εκκλησία και αναθεματίστηκαν. Αναρίθμητες αιρέσεις εμφανίστηκαν στην Δύση. Όλες όμως απορρίφθηκαν από την Ορθοδοξία, παρ' όλο που κηρύττουν τον Σωτήρα Χριστό! Επομένως δεν πρέπει να συμπεραίνουμε ότι εφ' όσον κάποιος κηρύττει τον Χριστό, οπωσδήποτε είναι αξιόπιστος, αλλά πρέπει να εξετάζουμε, εάν σωστά κηρύττει την αλήθεια για τον Χριστό.

Μεταξύ σας όμως, κανείς δεν κοπίασε να κάνη αυτή την έρευνα, αλλά μόλις ακούσατε από τα χείλη του το γλυκύτατο όνομα του Κυρίου, αμέσως απερίσκεπτα σταθήκατε στο πλευρό του. Κανείς σας δεν υποψιάσθηκε ότι αυτό το προσκυνητό όνομα είναι στα χείλη του πλανημένου σαν δόλωμα, για να παραπλανήσει και να οδηγήσει στην καταστροφή τις απλοϊκές ψυχές σας.

Δεν διαβάσατε στο Ευαγγέλιο τα προειδοποιητικά λόγια του Κυρίου: «Προσέχετε δε από των ψευδοπροφητών, οίτινες έρχονται προς υμάς εν ενδύμασι προβάτων, έσωθεν δε είσι λύκοι άρπαγες»; (Ματθ. 7, 15).

Μη φανταστείτε ότι ο Κύριος εννοεί εδώ εκείνους που δεν γνωρίζουν το όνομα Του. Όχι. Εννοεί ακριβώς αυτούς που καλύπτονται με το όνομά Του, οδηγώντας στην πλάνη. Αυτό φαίνεται από τα αμέσως επόμενα λόγια Του: «Πολλοί ερούσι μοι εν εκείνη τη ήμερα, Κύριε, Κύριε, ου τω σω ονόματι προεφητεύσαμεν;» (Ματθ. 7, 22). Βλέπετε; Κηρύττουν τον Χριστό και ο ίδιος ο Χριστός μας προτρέπει να φυλαγόμαστε απ' αυτούς. Και κατά την ημέρα της κρίσεως θα τους πει: «Ουδέποτε έγνων υμάς• αποχωρείτε απ' εμού οι εργαζόμενοι την ανομίαν» (Ματθ. 7,23). Ο Κύριος με αυτά τα λόγια θέλει να μας φανερώσει ότι ουδέποτε τους αναγνωρίζει σαν γνήσιους κήρυκés Του, όσο κι αν οι ίδιοι πιστεύουν ότι είναι. Στο κήρυγμά τους, ο Κύριος δεν βλέπει τον εαυτό Του, αλλά κάποιον άλλο Χριστό, όχι εκείνον τον αληθινό που θυσιάστηκε για την σωτηρία μας εδώ στην γη.

Βλέπετε ότι είναι δυνατόν κάτω από το όνομα του Κυρίου να μην κηρύσσεται ο Κύριος. Πως λοιπόν εσείς χωρίς διάκριση προσκολληθήκατε στον ψευδό-διδάσκαλό σας, επειδή κάλυπτε με το όνομα του Χριστού την πλάνη Του; Νομίζετε ότι δεν αναφέρονται και σ' αυτόν τα λόγια: «Πολλοί γαρ ελεύσονται επί τω ονόματι μου... και πολλούς πλανήσουσι»; (Ματθ. 24,5).

Μου δίνετε το δικαίωμα με την στάση σας αυτή να στρέψω προς σας τον ελεγκτικό λόγο του αποστόλου Παύλου, που απηύθυνε στους Κορινθίους: «Ηρμossάμην γαρ υμάς ενί ανδρί, παρθένον αγνήν παραστήσαι τω Χριστώ• φοβούμαι δε μήπως, ως ο όφιος Εύα εξηπάτησεν εν τη πανουργία αυτού, ούτω φθαρή τα νοήματα υμών από της απλότητας της εις τον Χριστόν ει μεν γαρ ο ερχόμενος άλλον Ιησού κηρύσσει όν ουκ εκηρύξαμεν... καλώς ανείχεσθε» (Β' Κοριν. 11, 2-4).

Και τώρα, ότι φοβόταν ο απόστολος για τους Κορινθίους συνέβη σε σας. Ήλθε ο ψευδοδιδάσκαλος, άρχισε να κηρύττει άλλον Ιησού και σεις προσκολληθήκατε σ' αυτόν!

Θα μου πείτε: «Όχι δεν κηρύττει άλλον Ιησού. Ότι λέει το παίρνει από το Ευαγγέλιο και διδάσκει με τα λόγια του Ευαγγελίου. Διαρκώς επαναλαμβάνει ότι ο Χριστός πέθανε για μας και εάν πιστεύουμε θα σωθούμε. Πως είναι δυνατόν να υπάρχει ψέμα και απάτη σ' αυτό;».

Είναι αλήθεια ότι αυτά τα λόγια αποτελούν έναν ευχάριστο ευαγγελισμό. Ποιος θερμός χριστιανός είναι δυνατόν να μην τα προσέξει; Είναι όμως εξ ίσου αλήθεια, ότι στα ευαγγελικά αυτά λόγια είναι δυνατόν να εγκεντρισθή το ψέμα και η απάτη.

Ας προσέξουμε τον απόστολο Παύλο που έγραφε προς τους Γαλάτες: «θαυμάζω ότι ούτω ταχέως μετατίθεσθε από του καλέσαντος υμάς εν χάριτι Χριστού εις έτερον Ευαγγέλιον» (Γαλάτ. 1,6).

Οι Γαλάτες ειλικρινά πίστεψαν στον σωτήρα Χριστό και ολόψυχα δέχθηκαν την ευχάριστη αγγελία της σωτηρίας. Ήσαν τόσο ευγνώμονες στον απόστολο Παύλο, ο οποίος τους οδηγούσε στην αλήθεια, που ήσαν έτοιμοι και τα μάτια τους να βγάλουν για χάρη του. Όταν όμως απομακρύνθηκε από κοντά τους, ήλθαν κάποιοι δοκησίσοφοι και άρχισαν να τους κηρύττουν και αυτοί το Ευαγγέλιο, την χαρμόσυνη είδηση της εν Χριστώ σωτηρίας, όχι καθαρή, αλλά αναμειγμένη με το ψέμα. Οι Γαλάτες, δεν πήραν στα σοβαρά το θέμα, ελκύστηκαν από το κήρυγμα του Ευαγγελίου τους, τους θεώρησαν ευαγγελιστές και έπεσαν στα δίχτυα της πλάνης. Τα λόγια τους ήσαν ελκυστικά, εφ' όσον το Ευαγγέλιο κήρυτταν, το αποτέλεσμα τους όμως ήταν καταστρεπτικό. Τόσο ύπουλο είναι το ψέμα, που καλύπτεται κάτω από τα ιερά και γλυκύτατα ονόματα!

Ο απόστολος Παύλος, όταν πληροφορήθηκε την κατάσταση τους, έγραψε σαν νόμο αμετάθετο για όλες τις εποχές την εξής φράση: «Εάν ημείς ή άγγελος εξ ουρανού ευαγγελισθαι υμίν παρ' ο ευηγγελισάμεθα υμίν, ανάθεμα έστω» (Γαλάτ. 1, 8). Και για να το τυπώσουν καλύτερα μέσα τους επανέλαβε: «Και άρτι πάλιν λέγω• ει τις υμάς ευαγγελίζεται παρ' ο παρελάβετε, ανάθεμα έστω» (Γαλάτ. 1,9).

Βλέπετε λοιπόν, ότι υπάρχει Ευαγγέλιο και υπάρχει και ευαγγελισμός, του οποίου οι κήρυκες αναθεματίζονται και μάλιστα από τον απόστολο Παύλο!

Εσείς όμως λησμονήσατε την περίπτωση αυτή και μόλις εμφανίσθηκε κάποιος διδάσκαλος με το Ευαγγέλιο στο χέρι, εμπιστευθήκατε σ' αυτόν, χωρίς να σκεφθείτε ότι έχετε ορθόδοξη πίστη και σωστά αγωνίζεσθε για την σωτηρία σας. Μοιάσατε ακριβώς με τους τότε Γαλάτες. Είναι δίκαιο λοιπόν ν' αποδώσει κανείς και σε σας τον ελεγκτικό αποστολικό λόγο: «Ω ανόητοι Γαλάται, τις υμάς εβάσκανε τη αλήθεια μη πείθεσθε;» (Γαλ. 3,1).

Δ'. Μου γράφετε ότι διαβάζει και διδάσκει μέσα από το Ευαγγέλιο.

Ασφαλώς το άγιο Ευαγγέλιο και όλη η Καινή Διαθήκη είναι η πλέον πιστή πηγή, ο πραγματικός οδηγός της χριστιανικής ζωής, ο ασφαλής φάρος της σωστής πορείας προς την σωτηρία. Όσοι σώζονται από την Καινή Διαθήκη, αντλούν την γνώση για το πως θ' αγωνισθούν για την σωτηρία τους.

Αλλά δεν είναι εύκολο για τον καθένα που διαβάζει το Ευαγγέλιο να το κατανοεί πλήρως και να βαδίζει έτσι ασφαλώς στον δρόμο της σωτηρίας. Μπορεί κάποιος να διαβάσει το Ευαγγέλιο, αλλά να το ερμηνεύει λανθασμένα. Γι' αυτόν το Ευαγγέλιο αποτελεί όργανο καταστροφής! Και δεν τον απαλλάσσει από τον έλεγχο και την καταδίκη του για την άγνοια της αληθείας το γεγονός ότι κρατά στο χέρι το Ευαγγέλιο, καθώς και το ότι το μελετά.

Θα σας αναφέρω ένα παράδειγμα:

Έχουμε ένα κομμάτι πολύτιμο ύφασμα. Έρχεται ένας έμπειρος και εκλεκτός ράπτης, το κόβει και ράβει ένα ωραίο φόρεμα. Μπορεί όμως να έλθει ένας ανίδεος και κακόγουστος ράπτης, να το κόψει και να ράψει ένα τερατούργημα, που ούτε το σώμα θα καλύπτει ούτε από τους καιρούς θα προστατεύει, δηλαδή θα καταστρέψει το πολύτιμο ύφασμα.

Το ίδιο συμβαίνει και με τους διάφορους κήρυκες του Ευαγγελίου. Μπορεί κάποιος να το διαβάσει και να το ερμηνεύει με τέτοιο τρόπο που ν' ατιμάζει τον ατίμητο θησαυρό. Να το κηρύττει με τέτοιο τρόπο που να οδηγεί στην πλάνη ο οδηγός αυτός της σωτηρίας.

Και αυτό γιατί; Γιατί δεν γνωρίζει καλά το δρόμο της σωτηρίας. Δεν γνωρίζει ορισμένες προϋποθέσεις της σωτηρίας ή μάλλον μερικά σημεία της πνευματικής πορείας, όπως π.χ. την πίστη, την τήρηση των εντολών, την απόκτηση της Θ. Χάριτος κ.τ.λ. Στο Ευαγγέλιο τα σημεία αυτά δεν αναφέρονται συγκεντρωμένα, αλλά έχουν καταγραφή σε διάφορα χωρία. Για να βαδίζει όμως κανείς ασφαλώς τον δρόμο της σωτηρίας, πρέπει να γνωρίζει όλα αυτά τα σημεία.

Σ' αυτό πολλοί σκοντάφτουν. Αρχίζει κάποιος να συγκεντρώνει διάφορα αγιογραφικά χωρία, που σχετίζονται άμεσα με την σωτηρία και αποτελούν βασικές προϋποθέσεις της, στρέφει μετά την προσοχή του σ' ένα ή σε δύο απ' αυτά, τ' απομονώνει απ' όλη την Αγ. Γραφή και φωνάζει: «Βρήκα, βρήκα τον δρόμο της σωτηρίας!».

Με τον τρόπο αυτό ο ένας διακηρύττει: «Πίστευε και θα σωθείς».

Ο δεύτερος αποφαινεται: «Απόκτησε την Θ. χάρη και τίποτε άλλο δεν χρειάζεσαι». Ο τρίτος συμβουλεύει: «Αγάπα και θα φθάσεις στον ουρανό». Και οι άλλοι ομοίως.

Όλες αυτές οι υποδείξεις, είναι βεβαίως πραγματικές και στην Αγ. Γραφή βασισμένες. Αλλά καμιά ξεχωριστά δεν καλύπτει ολόκληρη την υπόθεση της σωτηρίας. Πρέπει κανείς όλα αυτά να τα συνενώσει και τότε θα αποκτήσει μια πλήρη γνώση της πραγματικής μορφής της σωτηρίας.

Να λοιπόν και ο ψευδοδιδάσκαλός σας ανάμεσα σ' αυτούς που πλανήθηκαν. Ασφαλώς κι αυτός το Ευαγγέλιο διαβάζει, καθώς μου γράφετε και διδάσκει το πως θα σωθούμε. Παρουσιάζει όμως όλο το πλάτος του αγώνος που απαιτείται ή μόνον ένα μέρος των προσπαθειών; Προσέξτε στα λόγια του και θα διαπιστώσετε την έλλειψη: Στο κήρυγμά του ακούγεται μόνο το «Μετανοείτε και πιστεύετε». Αυτό όμως περιλαμβάνει όλες τις σωτηριώδεις προσπάθειες; Ασφαλώς όχι.

Αλλά και αυτά ακόμη τα στοιχεία, μετάνοια και πίστη διδάσκονται με πληρότητα; Λέει π.χ. «Μετανοείτε». Ρωτήστε τον: «Δηλαδή πρέπει και να εξομολογηθούμε; Κι αν δεν εξομολογηθούμε, πως θα λάβουμε την συγχώρηση των αμαρτιών μας;». Σ' αυτό τίποτε δεν θα τολμήσει να πει. Θα ξεφύγει με την πολυλογία του. Σύμφωνα με την κακοδοξία του η εξομολόγηση δεν χρειάζεται, έστω κι αν αναφέρεται στην Αγ. Γραφή.

Ασφαλώς κανείς δεν θα επιχειρήσει να του αποδείξει ότι λέει ψέματα, όταν διδάσκει: «Μετανοείτε και πιστεύετε», διότι αυτά είναι απαραίτητα για την σωτηρία και αποτελούν εντολές του Κυρίου. Μπορεί όμως κανείς να του αποδείξει από την Αγ. Γραφή ότι πλανιέται, όταν διακηρύττει ότι μόνον αυτά, η μετάνοια και η πίστη εξασφαλίζουν την σωτηρία. Διότι για την σωτηρία χρειάζονται και πολλά άλλα.

Φανταστείτε για μια στιγμή ένα γιατρό να δίνει μια συνταγή με πολλά φάρμακα και ο φαρμακοποιός να διαλέγει απ' αυτά δυο ή τρία μόνο και να τα παραδίδει στον ασθενή λέγοντας: «Να, πάρε τα φάρμακα, που σου έγραψε ο γιατρός». Ο φαρμακοποιός αυτός δεν είναι ψεύτης και απατεώνας;

Το ίδιο όμως συμβαίνει και στην περίπτωση σας. Ο Κύριος μας, που ήλθε για να μας θεραπεύσει από τα πάθη, έγραψε στα Ευαγγέλια Του μια πλήρη θεραπευτική αγωγή για την σωτηρία των ψυχών μας, που διατυπώνεται σε διάφορα χωρία. Ο νέος διδάσκαλός σας λοιπόν, άρπαξε δυο ή τρία απ' αυτά και άρχισε να φωνάζει: «Ίδού για σας το σωτήριο φάρμακο! Πάρτε το και θα σωθείτε!». Κατά συνέπεια είναι ψεύτης και απατεώνας, όπως

ακριβώς και ο φαρμακοποιός, που αναφέραμε.

Και σεις ακούγοντάς τον αποστομωθήκατε και του δώσατε θάρρος να διακηρύττει ανεμπόδιστα: «Πιστέψτε στον Σωτήρα Χριστό και θα σωθείτε».

Ε'. Πραγματικά έτσι είναι!

- «Ουδέ γαρ όνομα εστίν έτερον υπό τον ουρανόν το δεδομένο εν ανθρώποις εν ω δει σωθήναι ημάς» (Πράξ. 4, 12).
- «Μέγα εστί το της ευσέβειας μυστήριον Θεός εφανερώθη εν σαρκί» (Α' Τιμοθ. 3, 16).
- Ο Χριστός «έκλινεν ουρανούς» και κατήλθε, για να οδηγήσει τους ανθρώπους στους ουρανούς.

Να χαίρεστε και να ευγνωμονείτε τον Κύριο γι' αυτό. Να ευχαριστείτε τον Σωτήρα που ανέβηκε στους ουρανούς και τοποθέτησε και την ανθρώπινη φύση στα δεξιά του Πατρός.

Οπωσδήποτε λοιπόν πρέπει να πιστεύουμε στον Χριστό για να σωθούμε. Αλλά δεν αρκεί αυτό το στοιχείο μόνο για το έργο της σωτηρίας. Από τον ίδιο τον Χριστό προστέθηκαν κι

άλλα στοιχεία, τα οποία ομοίως είναι απαραίτητα για το έργο αυτό. Περί αυτών θα μιλήσουμε αργότερα. Εδώ θα σας επισημάνω ότι και αυτή την πίστη μας στον Χριστό, πρέπει με τέτοιο τρόπο να τη δεχόμαστε, ώστε να είναι συνυφασμένη με την πίστη μας στην Αγ. Τριάδα. Διότι ακούγοντας κανείς διαρκώς «σωτηρία εν Χριστώ» είναι δυνατόν τόσο πολύ αποκλειστικά να τυπωθεί αυτή η αλήθεια μέσα του, που ν' ατονήσει η σημασία της Αγ. Τριάδος στο έργο της σωτηρίας και έτσι να καλυφθεί η Αγ. Τριάς από το πρόσωπο του Σωτήρος Χριστού. Αυτό όμως σημαίνει παρέκκλιση από την καθιερωμένη πορεία της σωτηρίας. Και δεν είναι τίμιο να εγκολπώνεται κανείς την χριστιανική πίστη και μετά να την διαστρέφει.

Να τι θέλω να υπογραμμίσω με όλα αυτά: Όπως η ενσάρκωσης και η σταυρική θυσία του Υιού δεν έλαβε χώρα χωρίς τον Πατέρα και το Αγ. Πνεύμα, έτσι και η σωτηρία του καθενός μας δεν επιτυγχάνεται χωρίς την συνεργασία του Πατρός, του Υιού και του Αγ. Πνεύματος, ολοκλήρου δηλαδή της Αγ. Τριάδος.

Η «ένσαρκος οικονομία» και η σωτηρία κάθε ψυχής οικοδομήθηκαν από τον εν Τριάδι Ένα Θεό, τον Πατέρα, τον Υιό και το Αγ. Πνεύμα. Αυτό πρέπει να το βάλει κανείς βαθιά στον νου και την καρδιά του. Όλοι οι άγιοι είχαν συνειδητοποιήσει αυτή την αλήθεια για την σωτηρία μας.

Προσέξτε πως επιτελείται το βάπτισμα του Σωτήρος Χριστού! Έχουμε φανερή συμμετοχή ολοκλήρου της Αγ. Τριάδος. Η φωνή του Πατρός, η βάπτισις του Υιού, η «εν είδη περιστέρως» εμφάνισις του Αγ. Πνεύματος. Γι' αυτό εξ άλλου και η εορτή του γεγονότος αυτού ονομάζεται Επιφάνεια ή Θεοφάνια. Βαπτίζεται ο «ενανθρωπήσας» Υιός του Θεού, αλλά επαναπαύεται «έπ' αυτού και εντός αυτού» με την ευδοκία Του ο Θεός Πατήρ και συμμετέχει το Αγ. Πνεύμα.

Αυτό φανερώνει ότι η σωτηρία μας συντελείται από τον Κύριο μας Ιησού Χριστό με την ευδοκία του Πατρός και την ενέργεια του Αγ. Πνεύματος.

Ο Υιός τίποτε δεν έκανε χωρισμένος από τον Πατέρα και το Αγ. Πνεύμα. Ενώ έγινε και τέλειος άνθρωπος ουδέποτε απομακρύνθηκε από τους κόλπους του Πατρός.

Είδατε πως η σωτηρία του ανθρωπίνου γένους οικοδομήθηκε με την συνεργασία της Αγ.

Τριάδος; Προσέξτε τώρα πως και η σωτηρία κάθε ψυχής οικοδομείται με την ίδια συνεργασία:

Η ζωή μας βρίσκεται σε μια ζωντανή σχέση και κοινωνία με τον Θεό. Με την πτώση των πρωτοπλάστων χάσαμε αυτή την κοινωνία. Γι' αυτό σαρκώθηκε ο μονογενής Υιός του Θεού και ένωσε την μέχρι τότε αποχωρισμένη και πεσμένη ανθρώπινη φύση με τον Θεό. Οι πιστοί ενώνονται με τον Υιό και μέσω του Υιού με τον Πατέρα. Ο ίδιος ο Κύριος φανέρωσε αυτό λέγοντας στους αποστόλους: «Εγώ εν τω Πατρί μου και υμείς εν εμοί καγώ εν υμίν» (Ιωάν. 14,20).

Ότι αναφέρεται εδώ στους αποστόλους, αναφέρεται και προς όλους τους πιστούς. Είναι η χρυσή αλυσίδα της επανασυνδέσεώς μας με τον Θεό. Αυτό υπογράμμισε ο Κύριος και σε άλλο μέρος: «Εγώ ειμί η οδός και η αλήθεια και η ζωή• ουδείς έρχεται προς τον Πατέρα ει μη δι' εμού» (Ιωάν. 14,6).

Έτσι οι πιστοί έρχονται προς τον Πατέρα δια του Υιού. Πως όμως έρχονται προς τον Υιό; Έρχονται δια του Πατρός, όπως ο ίδιος ο Κύριος αποκαλύπτει: «Ουδείς δύναται ελθειν προς με, εάν μη ο Πατήρ ο πέμψας με έλκυση αυτόν» (Ιωάν. 6,44).

Εάν χωρίς αυτή την έλξη προς τον Υιό δεν είναι δυνατόν ν' αρχίσει το έργο της σωτηρίας, κι αν η έλξης αυτή επιτελείται υπό του Πατρός, τότε είναι ολοφάνερο ότι η πρώτη αρχή της σωτηρίας κάθε ψυχής είναι ο Θεός Πατήρ.

Να ενθυμίστε την αγιογραφική αυτή αλήθεια και να την ομολογείτε. Ελκυστήκατε προς τον Κύριο, που παντοτινά βρίσκεται στα δεξιά του Πατρός, απ' αυτόν τον ίδιο τον Πατέρα.

Αλλά και ο Πατήρ πως ελκύει προς τον Υιό;

Ελκύει δια του Αγ. Πνεύματος.

Το Άγιο Πνεύμα επιτελεί όλα τα απαραίτητα για την σωτηρία στον νου και στην καρδιά των σωζόμενων. Ο Κύριος που έπαθε, πέθανε πάνω στο Σταυρό, αναστήθηκε, αναλήφθηκε στους ουραμούς και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, έστειλε από τον Πατέρα το Αγ. Πνεύμα, το οποίο διαμένει στην αληθινή Εκκλησία και επιτελεί την σωτηρία κάθε μέλους της.

Το Αγ. Πνεύμα κατήλθε στους αποστόλους. Τους οδηγούσε στα πέρατα της οικουμένης, τους χαρίτωνε με λόγο ζωογονικό, τους ενδυνάμωνε στην πίστη. Εξαγίαζε και ενίσχυε σε κάθε έργο αγαθό τους χριστιανούς. Θεμελίωσε την Εκκλησία και οικοδομεί την σωτηρία όλων των τέκνων της. Χωρίς το Αγ. Πνεύμα κανείς δεν σώζεται. Ούτε είναι δυνατόν να σωθεί. Γι' αυτό είπε ο Κύριος: «Συμφέρει υμίν ίνα εγώ απέλθω, εάν γαρ μη απέλθω, ο παράκλητος ουκ ελεύσεται προς υμάς» (Ιωάν. 16, 7). Είναι σαν να έλεγε: «Εάν δεν έλθει ο Παράκλητος, το Πνεύμα το Άγιο, ματαία η ενσάρκωσής Μου, μάταιος ο θάνατος, ματαία και η ανάστασης. Θα μείνετε μακριά από την σωτηρία, διότι χωρίς το Αγ. Πνεύμα δεν μπορείτε να μεταμορφωθείτε, να λάβετε τα χαρακτηριστικά του σεσωσμένου».

Πιστεύοντας λοιπόν ότι είσθε σεσωσμένος, να ενθυμίστε ότι αυτό το οφείλετε και στο Πνεύμα το Άγιο, που μέσω των θείων μυστηρίων της Ορθοδόξου Εκκλησίας, σας προσφέρεται και που αδιάλειπτα σας χειραγωγεί και σας ενισχύει στον δρόμο της σωτηρίας.

Βλέπετε λοιπόν πως σωζόμαστε; Σωζόμαστε εν Χριστώ Ιησού με την ευδοκία του Πατρός και την χάρη του Αγ. Πνεύματος. Αυτό να ομολογείτε και να το συγκρατείτε πάντοτε στον νου και στην καρδιά. Όποιος επιμένει λέγοντας μόνο: «Πίστευε στον Κύριο, πίστευε στον Κύριο», και δεν επεκτείνεται στην διδασκαλία της συμμετοχής στο έργο της σωτηρίας του Πατρός και του Αγ. Πνεύματος, αυτός φαίνεται ότι δεν κατέχει όλη την αλήθεια. Συγχύζει την χριστιανική συνείδηση και αμαυρώνει το φως του Χριστού.

Κατανόησαν βαθιά αυτό οι άγιοι απόστολοι και με τον εξής τρόπο εκφράζουν στους πιστούς την ευχή για την σωτηρία:

• «Κατά πρόγνωσιν Θεού Πατρός, εν αγιασμό Πνεύματος, εις υπακοή και ραντισμό αίματος Ιησού Χριστού χάρις υμίν» (Α' Πέτρ. 1, 2),

• «Η χάρις του Κυρίου Ιησού Χριστού και η αγάπη του Θεού και η κοινωνία του Αγίου

Πνεύματος μετά πάντων υμών» (Β' Κοριν. 13,13).

Τα τελευταία αυτά λόγια του αποστόλου Παύλου επαναλαμβάνονται στην θ. Λειτουργία μετά την απαγγελία του «Πιστεύω» και πριν από την τέλεση του μυστηρίου της θ. Ευχαριστίας.

Επίσης και όλοι οι άγιοι Πατέρες μας διδάσκοντας για την σωτηρία, την ανέφεραν όχι σαν έργο του Χριστού μόνον, αλλά ολοκλήρου της Αγ. Τριάδος. Την ανέφεραν σαν έργο του Πατρός, του Υιού και του Αγ. Πνεύματος, σαν ν' αποτελούν και τα τρία πρόσωπα της θεότητας την μια πηγή της σωτηρίας.

Με τον ίδιο τρόπο να κατανοητέ και σεις την υπόθεση της σωτηρίας σας και μ' αυτό το κριτήριο να ελέγχετε την αλήθεια της ομολογίας τόσο του σημερινού, όσο και κάθε άλλου νέου διδασκάλου.

ΣΤ. ! Θα σας υποδείξω τώρα τι είναι περισσότερο σπουδαίο για την σωτηρία του καθενός.

Μπορεί κανείς σύντομα να εκφραστή ως εξής:

«Να πιστεύετε και να δέχεσθε την Θ. χάρη, που μας οδηγεί στην χριστιανική ζωή δια μέσου των μυστηρίων. Να ζείτε σύμφωνα με τις εντολές του Θεού κάτω από την καθοδήγηση των θεοπέμπτων ποιμένων. Να βρίσκεσθε σε μια ζωντανή σχέση με την Εκκλησία».

Για να κατανοήσετε καλύτερα πόσο απαραίτητα είναι όλα αυτά, συγκρίνετε την πορεία της σωτηρίας με την συνηθισμένη οδοιπορία. Για να βαδίσει ένας οδοιπόρος εύκολα και ακίνδυνα πρέπει να υπάρχει φως, να είναι καθορισμένος ο δρόμος, να είναι ο ίδιος υγιής και δυνατός. Ακόμη στην περίπτωση μιας δυσκολίας, όπως π.χ. μπροστά σε μια διακλάδωση ή ένα σταυροδρόμι, να υπάρχει κάποιος να τον βοηθήσει δείχνοντάς του την σωστή κατεύθυνση.

Κατά παρόμοιο τρόπο και για την πορεία στην οδό της σωτηρίας, είναι απαραίτητο να υπάρχει φως, δηλαδή η ορθή πίστης, είναι απαραίτητο να είναι καθορισμένος ο δρόμος, δηλαδή οι θείες εντολές, είναι απαραίτητες η ψυχική υγεία και η ισχύς, δηλαδή οι δυνάμεις της Θ. Χάριτος δια μέσου των μυστηρίων, είναι απαραίτητοι οι γνώστες του δρόμου και οι χειραγωγοί, δηλαδή οι ποιμένες της Εκκλησίας.

Όλα αυτά συντελούνται στους κόλπους της αγίας μας Εκκλησίας. Μ' αυτή είναι ενωμένος καθένας που κατεργάζεται σωστά το έργο της σωτηρίας. Όλοι οι σεσωσμένοι αυτόν τον δρόμο ακολούθησαν και όλοι οι σωζόμενοι αυτόν τον δρόμο βαδίζουν. Άλλος δρόμος σωτηρίας δεν υπάρχει.

Δεν νομίζω ότι έπρεπε να σας αναφέρω όλα αυτά. Ωστόσο θα προσθέσω και κάτι ακόμα.

Είναι περιττό να συζητείται ότι η πίστης είναι απαραίτητη για την σωτηρία. Ο άπιστος δεν θέλει ούτε καν να σκέπτεται την σωτηρία. Ο απόστολος Παύλος γράφει: «Χωρίς δε πίστεως αδύνατον ευαρεστείσαι (Θεώ)• πιστεύσαι γαρ δει τον προσερχόμενων τω Θεώ ότι εστί και τοις εκζητούσιν αυτόν μισθαποδότης γίνεται» (Εβρ. 11,6).

Οφείλουμε να πιστεύουμε σε όλα όσα ευδόκησε να μας αποκαλύψει ο Θεός χωρίς προσθήκες ή αφαιρέσεις, έτσι όπως φυλάγονται στην αγία Ορθοδοξία. Συγκεκριμένα:

Ο Θεός είναι ένας κατά την ουσία, αλλά με τρία χωριστά πρόσωπα.

Ο Πατήρ δια του Υιού έπλασε τον κόσμο και προνοεί γι' αυτόν.

Έπλασε κατ' εικόνα Του τον άνθρωπο για να ζει μέσα στον παράδεισο. Με την παρακοή των πρωτοπλάστων χάσαμε την παραδείσια ζωή και μας ήταν αδύνατον να σωθούμε.

Ο Υιός του Θεού μας λυπήθηκε, ανέλαβε το έργο της εξαγοράς και της αποκατάστασης, ήλθε στην γη, έλαβε σάρκα, έπαθε, πέθανε πάνω στον Σταυρό, αναστήθηκε, αναλήφθηκε στους ουρανούς και κάθισε ως Θεάνθρωπος στα δεξιά του Πατρός, ο οποίος με τον τρόπο αυτό έδειξε ότι αποδέχεται την θυσία του Υιού και την μεσιτική Του δύναμη για την σωτηρία των πιστών.

Ο ίδιος ο Υιός έστειλε το εκπορευόμενο από τον Πατέρα Αγ. Πνεύμα, το οποίο κατήλθε στους αποστόλους, τους γέμισε με θεία σοφία και δύναμη. Εκείνοι, πλήρεις Πνεύματος Αγίου, φύτεψαν την χριστιανική πίστη και συγκρότησαν από το σύνολο των πιστών την Εκκλησία, που έχει κεφαλή τον Χριστό. Οι ίδιοι, κατά την εντολή του Θεού, τελούσαν τα μυστήρια, που προσφέρουν την Θ. χάρη στους πιστούς και άφησαν τους επισκόπους και τους ιερείς διαδόχους τους στο αποστολικό έργο και διαχειριστές, οικονόμους των ουρανίων πνευματικών θησαυρών, που το Αγ. Πνεύμα εμπιστεύθηκε στην Εκκλησία.

Συνέχισαν το έργο της σωτηρίας δια μέσου των αιώνων οι διάδοχοι των αποστόλων με την ιδιαίτερη χάρη της χειροτονίας και έτσι το έργο αυτό εξακολουθεί αδιάσπαστα να συνεχίζεται και στις ημέρες μας. Οι πιστοί που δέχονται την Θ. χάρη με τα μυστήρια, σώζονται μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας όχι μεμονωμένοι, αλλά ενωμένοι όλοι μαζί στην πραγματική βιωματική πίστη και κάτω από την χειραγώγηση των ποιμένων. Η σωτηρία κάθε ψυχής τελείται μυστικά και ο κάθε πιστός προσδοκά μια άλλη φωτεινή ζωή, χάριν της οποίας υπομένει εκούσιες και ακούσιες στερήσεις. Πιστεύει ακόμη ότι οι κεκοιμημένοι δεν παύουν να παραμένουν στο σώμα της Εκκλησίας και να επικοινωνούν μαζί μας όχι βέβαια με ορατό τρόπο, αλλά αόρατα.

Σε όλα αυτά πρέπει να πιστεύετε ολόψυχα. Κι εμείς ομολογούμε αυτή την πίστη μελετώντας συχνά το σύμβολο της πίστεως. Αυτές είναι οι αλήθειες της πίστεως μας και δεν είναι δυνατόν να είναι άλλες.

Z.' Μόνη της η πίστης δεν είναι επαρκής για την σωτηρία.

Πρέπει να συνοδεύεται και από τα καλά έργα και μια ζωή αγία, σύμφωνα με τις εντολές του Κυρίου. «Ου πας ο λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του Πατρός μου του εν ουρανοίς» (Ματθ. 7, 21). Το θέλημα δε του ουρανού Πατρός διατυπώνεται στις εντολές Του.

Διαβάζετε συχνά το Ευαγγέλιο και θα διδαχθείτε τους ορούς της σωτηρίας, θα λάβετε μαθήματα για την αγία και θεοφιλή ζωή, πως δηλαδή να εκτελείτε με ειλικρίνεια και με ακρίβεια πάντοτε τις εντολές του Κυρίου και έτσι να σωθείτε.

Θα ευαρεστείτε τον Θεό: «Ο έχων τας εντολάς μου και τηρών αυτάς, εκείνος εστίν ο αγαπών με• ο δε αγαπών με αγαπηθήσεται υπό του Πατρός μου, και εγώ αγαπήσω αυτόν... Εάν τις αγαπά με, τον λόγον μου τηρήσει, και ο Πατήρ μου αγαπήσει αυτόν, και προς αυτόν ελευσόμεθα και μονήν παρ' αυτώ ποιήσομεν» (Ιωάν. 14,21-23).

Επίσης και οι αποστολικές επιστολές γράφουν πολλά για την αναγκαιότητα της πίστεως, περισσότερα όμως για την αναγκαιότητα της αγίας ζωής προκειμένου να σωθούμε. Ο απόστολος Παύλος τα συνόψισε και τα συνδύασε ως εξής: «πίστης δι' αγάπης ενεργούμενη» (Γαλάτ. 5, 6). Με την «αγάπη» εννοεί την εκπλήρωση όλων των εντολών και

την αποξένωση απ' όλα τα πάθη.

Σ' όλες του τις επιστολές στρέφει την φροντίδα των χριστιανών προς την αγία και θεοφιλή ζωή:

- «Όσα εστίν αληθή, όσα σεμνά, όσα δίκαια, όσα αγνά, όσα προσφιλή, όσα εύφημα, ει τις αρετή και ει τις έπαινος, ταύτα λογίζεσθε... και ο Θεός της ειρήνης εσται μεθ' υμών» (Φιλιπ. 4, 8-9).
- «Επεφάνη γαρ η χάρις του Θεού η σωτήριος πάσιν ανθρώποις, παιδεύουσα ημάς, ίνα αρνησάμενοι την ασέβεια και τας κοσμικάς επιθυμίας σωφρόνως και δικαίως και ευσεβώς ζήσωμεν εν τω νυν αιώνι, προσδεχόμενοι την μακάρια ελπίδα και επιφάνεια της δόξης του μεγάλου Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού» (Τίτον 2, 11-12).

Επίσης και ο Ιάκωβος ο Αδελφόθεος γράφει:

- «τι το όφελος, αδελφοί μου, εάν πίστιν λέγει τις έχειν, έργα δε μη έχη;» (Ιακώβ. 2,14).
- «Οράτε τοίνυν ότι εξ έργων δικαιούται άνθρωπος και ουκ εκ πίστεως μόνον» (Ιακώβ. 2, 24).

Βλέπετε πόσον απαραίτητη είναι για την σωτηρία η εκπλήρωση των εντολών; Γι' αυτό κι εγώ επεκτάθηκα στο σημείο αυτό. Εκείνοι που παρέσυραν στην πλάνη τον νέο σας διδάσκαλο δεν σκέπτονται σωστά. Αποδίδουν όλο το έργο της σωτηρίας στην πίστη. Τα

έργα σχεδόν τα απορρίπτουν. Καθόλου απίθανο και αυτός να σκέπτεται παρόμοια.

Σύμφωνα όμως με τον λόγο του Θεού έχουν ίση σημασία και η πίστης και τα έργα. Σε κανένα από τα δύο δεν δίνεται προβάδισμα. Η πίστης χωρίς έργα και τα έργα χωρίς πίστη καθόλου δεν ωφελούν. Μόνον ενωμένα οικοδομούν την σωτηρία μας. Με την άρρηκτη ενότητα τους αποκτούν πραγματική αξία, δύναμη και σημασία.

Η. Είναι απαραίτητη η Θ. Χάρης για να είναι η πίστης σωστή και τα έργα άγια.

Χωρίς την Θ. χάρη όχι μόνο δεν μπορούμε να πιστεύουμε, αλλά ούτε και να σκεπτόμαστε το καλό. Αλλά κι αν θα μπορούσαμε να σκεφθούμε το καλό, δεν θα μπορούσαμε να το πράξουμε, όπως αναφέρει ο απόστολος Παύλος: «Το γαρ θέλειν παράκειται μοι, το δε κατεργάζεστε το καλόν ουχ ευρίσκω» (Ρωμ. 7,18). Εάν ο Κύριος μόνο μας δίδασκε τι πρέπει να πιστεύουμε και πως πρέπει να ζούμε, και μας άφηγε μόνο μ' αυτή την γνώση, θα μοιάζαμε μ' εκείνον που φωτίζεται με το φως του ηλίου, βλέπει τον δρόμο που πρέπει να διασχίσει, αλλά δεν έχει την δύναμη να βαδίσει, διότι είναι παράλυτος και ασθενής. Στην περίπτωση αυτή θα ήταν καλύτερα τίποτε να μη γνώριζε και τίποτε να μην έβλεπε.

Ο φιλόανθρωπος Κύριος δεν μας άφησε μόνο στην γνώση του δρόμου της σωτηρίας, αλλά ευδόκησε να ενεργήσει και την κάθοδο του Αγ. Πνεύματος, για να μας βοηθήσει να επιτύχουμε την σωτηρία.

Το Αγ. Πνεύμα κατήλθε στους αποστόλους και κατόπιν δια μέσου αυτών σε όλους τους πιστούς. Αυτό διηγείρε την πίστη σ' όσους ήθελαν να πιστέψουν. Αυτό ενίσχυε στην εκπλήρωση των εντολών όσους με την βοήθεια της πίστεως έφθαναν στην απόφαση να ζήσουν άγια. Ότι συνέβαινε με τους αποστόλους, το ίδιο συνέβαινε και μετέπειτα, το ίδιο συμβαίνει και σήμερα δια μέσου των διαδόχων τους, σύμφωνα με την τάξη που το Αγ. Πνεύμα θέσπισε. Έτσι η Θ. Χάρης παραμένει διαρκώς μέσα στην αγία μας Εκκλησία, μέσα

στο πλήθος των πιστών.

Όλους τους φωτίζει,

όλους τους ενισχύει,

όλους τους αγιάζει.

Με την Θ. χάρη σώθηκαν και σώζονται οι πιστοί: «Χάριτι έστε σεσωσμένοι» (Εφεσ. 2, 8), γράφει ο απόστολος Παύλος. Η Θ. Χάρις εγκαταβιώνει στους πιστούς: «Ουκ οίδατε ότι ναός Θεού έστε και το Πνεύμα του Θεού οικεί εν υμίν;» (Α' Κοριν. 3, 16), συνεχίζει με αναμφισβήτητη βεβαιότητα γι' αυτή την ενοίκηση του Αγ. Πνεύματος. Ο ίδιος ομολογούσε για τον εαυτό του: «Χάριτι δε Θεού ειμί ο ειμί» (Α' Κοριν. 15, 10). Και ο απόστολος Πέτρος μαρτυρεί για τον εαυτό του και για όλους: «Πάντα ημίν της θείας δυνάμεως αυτού τα προς ζωήν και ευσέβεια δεδωρημένης» (Β' Πέτρου 1, 3).

Γι' αυτό πολύ συχνά στις αποστολικές επιστολές, ιδιαίτερα στην αρχή και στο τέλος, διατυπώνεται η ευχή να παραμένει και ν' αυξάνει σε κάθε πιστό η Θ. Χάρις. Ως προς το ότι είναι απαραίτητη για το έργο της σωτηρίας μας, δεν υπάρχει αμφιβολία. Αλλά ως προς τον τρόπο που λαμβάνεται και ενεργεί υπάρχουν διαφωνίες.

Επίτηδες σας θίγω αυτό το θέμα, γιατί έχω την υποψία ότι ο πλανεμένος διδάσκαλός σας, ανήκει στην κατηγορία εκείνων που δεν κατανοούν σωστά το έργο της. Υπάρχουν επίσης κακόδοξοι, που διακηρύττουν ότι αρκεί να πιστέψει κανείς και αυτόματα η Θ. Χάρις θα εγκατασταθεί μέσα του.

Μάθετε λοιπόν και πιστέψτε βαθιά ότι η Θ. Χάρις δεν παρέχεται και δεν λαμβάνεται διαφορετικά, παρά με τα άγια μυστήρια που τελούνται από τους αποστόλους ή τους

διαδόχους τους, όπως θέσπισε στην Εκκλησία ο ίδιος ο Κύριος. Και για να βεβαιωθείτε περισσότερο σ' αυτό, θα σας αναφέρω μερικά παραδείγματα από την Αγ. Γραφή:

1) Ο ίδιος ο Κύριος μας συζητώντας με τον Νικόδημο είπε: «Δει υμάς γεννηθήναι άνωθεν» (Ιωάν. 3, 7), εννοώντας την δια της Θ. Χάριτος πνευματική αναγέννηση. Και με τι μέσον θα ερχόταν και θα ενεργούσε; Μήπως είπε: «Πίστεψε, άνοιξε το στόμα και η Θ. Χάρις θα εισχώρηση μέσα σου και θα σε αναγεννήσει»; Ασφαλώς όχι. Δεν είπε κάτι τέτοιο. τι είπε; «Εάν μη τις γεννηθεί εξ ύδατος και Πνεύματος, ου δύναται εισελθείν εις την βασιλείαν του Θεού» (Ιωάν. 3, 5-7). Αύτη η γέννησης «δι' ύδατος και Πνεύματος» τι άλλο είναι παρά το άγ. βάπτισμα, το πρώτο χριστιανικό μυστήριο;

Η αναγέννησης κάνει την φύση μας ικανή να δέχεται και να συγκρατεί την Θ. Χάρι. Η προσφορά της όμως γίνεται με τα μυστήρια και πιο συγκεκριμένα με την «επίθεσιν των χειρών», δηλαδή την τοποθέτηση των χειρών των αποστόλων ή των διαδόχων τους πάνω στους πιστούς.

2) Ένα περιστατικό που συνέβη στην Έφεσο κατά την περίοδο μιας περιόδειας του αποστόλου Παύλου θ' αποδείξει αυτή την αλήθεια. Φθάνοντας στην Έφεσο ο απόστολος, συνάντησε δώδεκα πιστούς και τους ρώτησε:

-Όταν πιστέψατε, λάβατε το Πνεύμα το Άγιο;

Κι εκείνοι απάντησαν:

-Δεν ακούσαμε τίποτε για το Πνεύμα το Άγιο.

-Πως τότε βαπτισθήκατε; ρώτησε ο απόστολος.

-Στο βάπτισμα του Ιωάννου, απάντησαν.

Τότε ο απόστολος τους εξήγησε ότι το βάπτισμα του Ιωάννου του Προδρόμου ήταν μόνο προετοιμασία για την πίστη στον Χριστό. Και αφού τους ολοκλήρωσε την ευαγγελική διδασκαλία, τους βάπτισε με το χριστιανικό βάπτισμα. Μετά την βάπτιση, τοποθέτησε πάνω τους τα χέρια του και έλαβαν το Αγ. Πνεύμα.

Βλέπετε ότι άλλο είναι το βάπτισμα και άλλο η «επίθεσης των χειρών».

Με την «επίθεση των χειρών» μόνο, δίνεται η Θ. Χάρις. Αυτή την αισθητή ενέργεια την αντικατέστησαν αργότερα οι απόστολοι με το χρίσμα και έτσι καθιερώθηκε το χρίσμα σαν μυστήριο της Εκκλησίας μας.

Τα δύο αυτά περιστατικά, του αγίου Νικόδημου και των πιστών της Εφέσου, είναι αρκετά για να βεβαιωθείτε οι η Θ. Χάρις μεταδίδεται με αισθητή οδό, δια μέσου των αγίων μυστηρίων και όχι με την νοερή μόνον οδό της θεωρητικής απλώς πίστεως.

Έτσι θέσπισε ο ίδιος ο Χριστός, θ' απαριθμήσω εδώ και τα άλλα μυστήρια:

- Η συγχώρησης των αμαρτιών, στις οποίες πέφτει κανείς μετά το βάπτισμα, δεν επιτελείται με μια απλή νοερή εξομολόγηση στον Θεό, αλλά με εξομολόγηση που γίνεται ενώπιον πνευματικού πατρός, με βαθιά συντριβή και απόφαση να μην επαναληφθούν οι ίδιες αμαρτίες.

- Το μυστήριο της Θ Κοινωνίας δημιουργεί μια ζωντανή ενότητα του πιστού με τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.
- Η δύναμη της Θ. Χάριτος για την συνέχιση του εξαγιαστικού έργου της Εκκλησίας παρέχεται με το μυστήριο της χειροτονίας.
- Δύο πρόσωπα ενώνονται σε ένα και δημιουργούν ευλογημένη χριστιανική οικογένεια με το μυστήριο του γάμου.
- Οι ασθενείς θεραπεύονται με το μυστήριο του ευχελαίου.

Τα μυστήρια είναι ρυάκια της Θ. Χάριτος που αρδεύουν ζωογόνα τους πιστούς. Δεν υπάρχει άλλη οδός, άλλο μέσο για να λάβει κανείς την Θ. χάρη.

Και όποιος διακηρύττει άλλο δρόμο, είναι κακόδοξος και πλανεμένος.

Θ . Τα τρία σημεία που μέχρι τώρα εκθέσαμε σαν αναγκαία για το έργο της σωτηρίας, δηλαδή ή πίστης, ή ζωή ή σύμφωνη με τις θείες εντολές και ή Θ. Χάρις που προσφέρεται με τα άγια μυστήρια, απαιτούν και ένα τέταρτο: Το ιερατείο, που θέσπισε ο Κύριος.

Πρέπει να πιστέψουν οι άνθρωποι. «Πως δε πιστεύουσιν ου ουκ ήκουσαν; πως δε ακούσουσι χωρίς κηρύσσοντος; πως δε κηρύξουσιν εάν μη αποσταλώσι;» (Ρωμ. 10, 14 -15). Είναι απαραίτητο να λάβουμε με τα μυστήρια την Θ. χάρη. Αλλά πως θα γίνει αυτό χωρίς τους «υπηρέτας Χριστού και οικονόμους μυστηρίων Θεού»; (Α' Κοριν. 4, 1). Είναι αναγκαίο να ζούμε σύμφωνα με τις θείες εντολές, αλλά αυτό είναι αδύνατον να γίνει χωρίς την χειραγωγή από τα κατάλληλα όργανα του Θεού που θα μας συμβουλεύουν, θα μας εφιστούν την προσοχή, θα μας διορθώνουν τα λάθη, θ' ανορθώνουν όσους πέφτουν, θα επαναφέρουν στον ίδιο δρόμο όσους λοξοδρομούν...

Για την οικοδομή της σωτηρίας, είναι λοιπόν απαραίτητα τα πρόσωπα, που θα ενεργούν σύμφωνα με το θείο θέλημα, που θα διδάσκουν την πίστη, θ' αγιάζουν με την Θ. χάρη δια μέσου των μυστηρίων και θα χειραγωγούν στον δρόμο της σωτηρίας. Είναι απαραίτητοι οι ποιμένες, οι χαρισματούχοι και θεόκλητοι.

Αυτούς ακριβώς αποστέλλει ο Κύριος. Και ιδού η αποστολική διαβεβαίωσης:

«Έδωκε τους μεν αποστόλους, τους δε προφήτες, τους δε ευαγγελιστές, τους δε ποιμένας και διδασκάλους, προς καταρτισμό των αγίων εις έργον διακονίας, εις οικοδομή του σώματος του Χριστού» (Εφεσ. 4, 11-13).

Αλλά και η ίδια η πράξης αυτό αποδεικνύει. Ο Κύριος εξαπέστειλε τους αποστόλους λέγοντας τους:

«Πορευθέντες ουν μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντας αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγ. Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα ενετειλάμην υμίν» (Ματθ. 28, 19-20).

Και οι απόστολοι υπάκουσαν σ' αυτό. Αλλά επειδή δεν ήσαν αιώνιοι, το δε έργο τους έπρεπε να συνεχιστεί σε όλους τους αιώνες, αφήναν παντού κατ' εντολή του Θεού διαδόχους τους ποιμένες και διδασκάλους, που θα ιερούργούσαν τα άγια μυστήρια και θα υπηρετούσαν στο έργο της σωτηρίας.

Έτσι διαβάζουμε στις Πράξεις των αποστόλων: Οι απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας κήρυξαν την πίστη στα Λύστρα, στην Δέρβη, στο Ικόνιο, στην Αντιόχεια, στην Πισιδία. Ήλθε πλέον καιρός να επιστρέψουν εκεί, από όπου ξεκίνησαν, στην Αντιόχεια της Συρίας. Τι λοιπόν; Εγκατέλειψαν τους νεοφώτιστους στην τύχη, να ζουν μόνο με την πίστη; Όχι. Ξαναπέρασαν απ' όλες τις πόλεις και θέσπισαν πως να ζουν χριστιανικά. Και για την παρακολούθηση και την εκπλήρωση των θρησκευτικών υποχρεώσεων των πιστών, χειροτόνησαν και τοποθέτησαν πρεσβυτέρους (Πράξ. 14, 22-23).